

СКЛАДНОЩІ ВИКЛАДАННЯ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Медведєва Ксенія Андріївна

викладач кафедри японської мови і перекладу факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка

Актуальність теми дослідження обумовлює збільшення у сучасній Україні кількості прихильників вивчення культури і мови східних країн. Однією з таких є японська мова – національний скарб жителів Японського архіпелагу. Мета і завдання нашої роботи полягають у визначенні проблем викладання японської мови та шляхів їх подолання. Предметом дослідження є власне японська мова, а об'єктом – способи її викладання.

Перші згадки, які є яскравим свідченням існування японської мови датуються VIII ст. Генетичні зв'язки остаточно не визначені. Проте, деякі вчені відносять японську мову до алтайської мовної сім'ї. Зазначимо, що японській мові характерне ідеографічно-силабічне письмо, виражене трьома складовими елементами – запозиченими в Китаї у VI-VII ст. ієрогліфами та двома силабічними абетками: хіраганою, виключно для японських слів, і катаканою – для записів запозичених слів. Крім того, для передачі японських фонем використовується латинська абетка, так звані ромадзі. Їх використовують переважно у адресованих іноземцям написах (Minna no Nihongo (Японська для всіх), початковий рівень I: Переклад і граматичний коментар українською, 2009).

Зупинимось детальніше на викладанні письмових одиниць. Проблема полягає у тому, що навіть елементи абетки сприймаються учнями як піктограми, оскільки їх обриси не схожі на літери. Тут у пригоді стають асоціації. Доводиться задіювати різні види пам'яті. Слід сказати, що доволі дієвими є: вправи на вибір тієї чи іншої одиниці серед подібних; поєднання частин в одне ціле (пазл); поєднання точок з метою отримання кінцевого зображення; пошук слів; пошук відповідників; доповнення

необхідними елементами; кросворди тощо (文字・語彙を教える (国際交流基金日本語教授法シリーズ3), 2007; Ajalt, 1998).

Варто зазначити, що письмо – це не єдина відмінність української та японської мов. Різняться також фонетичний, граматичний, лексикологічний, семантичний, прагматичний та інші рівні. Адже мова є системою словесного вираження думок, незмінним джерелом суспільно-історичного досвіду народу, що є причиною формування специфічних мовних картин світу у різних народів. Відповідно, одні і ті самі слова та інші мовні одиниці можуть по-різному сприйматися особами, які належать до різних мовних колективів (Селіванова, 2009; Приходько, 2008; Radziievska, 2024). Серед фонетичних аспектів складнощі виникають із такими явищами як подвоєння, подовження. Слід зважати та наголошувати, що обидва явища несуть в собі смислове значення і можуть суттєво вплинути на значення слова. (話すことを教える (国際交流基金日本語教授法シリーズ3), 2007). Для покращення рівня говоріння, інтонації та швидкості вимови ми пропонуємо шедовинг, рольові ігри, діалоги з використанням заздалегідь заготовлених друкованих матеріалів, спічі, інтерв'ю між студентами.

Граматика сповнена конструкціями-формулами. Додамо, що існують взаємозамінні конструкції, тому учень повинен володіти достатньо великим обсягом матеріалу. Тут ми схильні до думки, що у найкращий спосіб працює схема: зрозуміти-запам'ятати-використовувати (初級を教える (国際交流基金日本語教授法シリーズ3), 2007).

Тож перед викладачем стоїть багато викликів. На нашу думку, методика викладання японської мови неодмінно повинна вибудовуватись з урахуванням усіх вищезгаданих аспектів. Ми погоджуємось із загальним розподілом на методи традиційні (універсальні) і альтернативні (відповідно до контингенту, ситуації та середовища). Сучасний світ вивчення мов також також заохочує до застосування мнемотехніки шляхом поєднання

відомого з новим контекстом, використання різноманітних додатків, читання книг, перегляду аніме, серіалів, драм японською мовою. Ми також схилиємося до думки, що єдиного універсального методу немає.

Викладач повинен дбати про комунікативну компетенцію студента, дотримуючись усталених норм і традицій мови, яку вивчають, забезпечувати гідний рівень освіти молодого покоління (Chernenko, 2019).

Список літератури:

1. 文字・語彙を教える. 国際交流基金日本語教授法シリーズ 3. (2007). 東京ひつじ書房
2. Minna no Nihongo (Японська для всіх), початковий рівень I: Переклад і граматичний коментар українською. (2009). Lviv Polytechnic National University Press.
3. Ajalt. (1998). Japanese for young people I: Kana workbook (japanese for young people). Kodansha International.
4. Селиванова, Е. (2009). Основы лингвистической теории текста и коммуникации. Фитосоциоцентр.
5. Приходько, А. (2008). Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Прем'єр.
6. Radziievska, T. (2024). WORDS IN NEW SOCIAL REALITIES: TO THE QUESTION OF THE DYNAMICS OF THE LANGUAGE WORLD-IMAGE (ukr. zakhid and ukr. aktsiia). Movoznavstvo, 336(3), 21–39. <https://doi.org/10.33190/0027-2833-336-2024-3-002>
7. みんなの日本語初級 第2版 本冊. (2012). 3A Corporation
8. 話すことを教える. 国際交流基金日本語教授法シリーズ 3. (2007). 東京ひつじ書房
9. 初級を教える. 国際交流基金日本語教授法シリーズ 3. (2007). 東京ひつじ書房
10. Chernenko, V. (2019). Forming foreign language competence in reading of students of higher educational establishments. Naukovi zapiski Nacional'nogo universitetu «Ostroz'ka akademiâ». Seriâ «Filologîâ», 1(7(75)), 171–173. [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-7\(75\)-171-173](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-7(75)-171-173)